

AB'nin enerji politikası yok

Erhan AKDEMİR

AB Uzmanı Ankara Üniversitesi - ATAUM
akdemir@politics.ankara.edu.tr

1 Ocak 2007 tarihinde 27 üyeli uluslarüstü bir birlik haline gelen ve yaklaşık 500 milyon nüfusa sahip Avrupa Birliği (AB), bugünkü uluslararası arenada ekonomik ve politik bir güç olarak, gerek bölgesel gerekse de küresel anlamda etkisini ve gücünü arttırma çabası içerisinde. Ancak bu noktada AB içerisinde, AB'yi kendi açılarından farklı değerlendiren 27 üye, yani 27 farklı görüş, 27 farklı ulusal çıkar ve 27 farklı sistem bulunmaktadır. Bu farklı yaklaşımların çokça yansıdığı alanlardan biri de ortak enerji politikasıdır.

Bugün AB'nin enerji tüketimi başta petrol, (yüzde 36,9) doğalgaz (yüzde 24) olmak üzere kömür (yüzde 17,8), nükleer enerji (yüzde 14) ve yenilenebilir enerjiye (yüzde 7,1) dayanmaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı verilerine göre, enerji tüketimi konusunda ABD ve Çin'in ardından üçüncü olan AB, petrol ve doğalgaz tüketiminde ABD'den sonra ikinci durumdadır. Buna karşın yeterli enerji kaynaklarına sahip değildir.

Güvenlik ve paylaşım

Resmi tahminler, AB'nin 2030 yılına kadar yüzde 70 oranında ithal enerjiye bağımlı olacağını gösteriyor. Bu çerçevede AB, enerji ürünleri ve enerji üreticilerinde çeşitlilik prensibini benimsemektedir. Özellikle Çin ve Hindistan'ın küresel anlamda etkilerini artırmaları sınırlı kaynakların paylaşımı konusunun ilerde önemli bir sorun olacağını göstermektedir.

Bu çerçevede AB, Lizbon Antlaşması çerçevesinde ortak bir enerji politikası oluşturmaya çalışmaktadır. Ortak politikanın temel direğini ise enerji güvenliği oluşturmaktadır. Toplam enerji tüketiminde kömürün payını korumak, doğalgazın payını arttırmak, nükleer enerji santralleri için azami güvenlik şartları tesis etmek ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payını arttırmak da AB enerji politikasının diğer hedefleri arasında yer almaktadır. Bununla birlikte, AB içerisinde henüz ortak bir enerji politikası oluşturulamamıştır. Bu bakımdan da, enerji politikası ve enerji güvenliği konuları daha çok birlik üyesi ülkelerin çıkarları bağlamında şekillenmektedir. Bütünleşmiş bir dış enerji politikası, ilk olarak 2006 yılında AB Komisyonu tarafından yayınlanan "Sürdürülebilir, Rekabetçi ve Güvenli Enerji İçin Bir Avrupa Stratejisi" adlı Yeşil Kitap'ta dile getiril-

miştir. Bu strateji çerçevesinde AB'nin gelecek 20 yıl içinde tesis ve altyapı yatırımları için 820 milyar Avro'ya ihtiyaç duyulmaktadır. AB açısından enerji güvenliğine biraz daha yakından bakacak olursak, birliğin ciddi bir kaynak çeşitliliğine ihtiyacı olduğu aşikardır. Tedarikçi sayısını artırma konusunda yaşamsal bir ihtiyaç içinde olan AB'nin birinci sıradaki kaynağı Rusya'dır. Rusya'ya olan bağımlılığın azaltılması için yeni kaynaklar ve yollar aranmaktadır. Bu çerçevede de özellikle Orta Asya petrol ve doğalgazının Avrupa'ya ulaşması için çeşitli projeler üzerinde çalışılmaktadır. Bu noktada Türkiye ise önemli transit ülkeler arasında yer almaktadır. Ayrıca AB, biokütle (doğal atıklar), güneş, rüzgâr, su ve elektrik enerji kaynaklarını içeren ve genel olarak hepsine birden yenilenebilir enerji kaynakları denilen farklı bir enerji kaynağı türüne yönelmiş ve bu yenilenebilir enerjiye ciddi oranlarda yatırım yapmaya başlamıştır. Hatta birlik 2020 yılına kadar enerji ihtiyacının yüzde 20'sini bu kaynaklardan sağlamayı hedeflemiştir. Avrupa Yenilenebilir Enerjiler Federasyonu da birliğin bu konudaki en önemli danışma organı durumundadır.

Sürdürülebilir kaynaklar

AB aslında dışa olan bağımlılığını bir an önce azaltabilmek ve yenilenebilir enerjilerin kullanımının yaygınlaşmasını sağlamak için bu konudaki samimiyetini de çeşitli örneklerle ortaya koymaktadır. Bu örneklerin en sonuncusu ise "Ekolojik Elektrik Şebekesi Projesi"dir. Almanya, İngiltere, Fransa, Belçika, Danimarka, Hollanda, İrlanda, Lüksemburg ve Norveç Kuzey Denizi'nin dibinde, rüzgâr ve su gibi enerji kaynaklarından enterkonekte elektrik şebekesi kurmayı hedeflemektedir. Açık denizlerde 30 milyar Avro'ya mal olması beklenen 100 gigavat gücündeki dev rüzgâr türbinleri sistemiyle Avrupa'nın elektrik ihtiyacının yüzde 10'unu karşılamak mümkün gözükmektedir.

Sonuç olarak uluslararası arenada AB üyelerinin uluslararası enerji konularında ortak bir dil kullanmaları gerekmektedir. Bunun da temel nedeni, enerji arz güvenliğinin sağlıklı bir şekilde sağlanması ve birlik içinde var olan yenilenebilir enerji kaynaklarının daha dengeli ve daha uzun süreli kullanılabilir olmasıdır. Kaldı ki, enerji arz güvenliği açısından birlik jeopolitik bir avantaja da sahiptir. Petrol ve doğalgaz rezervlerinin üçte ikilik kısmının bulunduğu Orta Asya, Kafkaslar ve Ortadoğu gibi bölgelere boru hatları ve deniz taşımacılığı ile erişilecek konumdadır. Bu bölgeler ile Avrupa arasında köprü görevi gören Türkiye de AB'nin enerji arz güvenliği politikasında önemli bir potansiyele sahiptir. ■